**Заява для преси**

**Незалежна міжнародна комісія з розслідування щодо України – Пресконференція – Київ – 28 травня 2025 р.**

**Голова Комісії Ерік Мьосе**

Доброго дня!
Перш за все, дозвольте привітати вас на нашій пресконференції та висловити вдячність за ваш постійний інтерес до роботи Комісії. Ми вдячні за поширення наших висновків та підсумків роботи серед широкої громадськості.

У своїй новій доповіді, яка буде опублікована сьогодні, Комісія дійшла висновку, що удари російських збройних сил по цивільному населенню на правобережжі Херсонської області становлять злочини проти людяності, воєнні злочини та акти терору.

У Херсоні та 16 інших підконтрольних Україні населених пунктах, розташованих уздовж понад 100 кілометрів, атаки дронів тривають з липня 2024 року і не припиняються досі.

Оператори дронів використовували відеосигнали, що передавалися в режимі реального часу вбудованими камерами, для націлювання на очевидно цивільні цілі та скидання на них вибухівки.

Сотні таких відео регулярно розповсюджувалися російськими телеграм-каналами (деякі з них мають тисячі підписників), демонструючи скоєні злочини та супроводжуючи їх текстовими публікаціями з погрозами нових атак.

За офіційними даними, до цього моменту загинуло майже 150 мирних жителів і ще сотні отримали поранення. Виконавці атак також використовували дрони для завдання ударів по машинах швидкої допомоги, які користуються особливим захистом відповідно до міжнародного гуманітарного права.
Серед жертв атак — чоловіки, жінки та діти, переважну більшість становлять чоловіки. Удари завдавались по цивільному населенню за різних обставин — коли мешканці виходили на вулицю, щоб займатися повсякденною діяльністю, йшли пішки або використовували будь-який вид транспорту.

Атаки дронів були широкомасштабними, систематичними та здійснювалися в рамках скоординованої державної політики. Вони здійснювалися регулярно та за схожою схемою, що свідчить про їх плановий, організований і цілеспрямований характер.

Вищезазначені та інші елементи, встановлені Комісією, дозволили зробити висновок, що російські збройні сили атакували дронами цивільне населення в рамках організаційної політики та здійснювали вбивства, що є злочином проти людяності.

Це все з мого боку, зараз слово надаю моїм колегам.

**Пабло де Грейф, Комісар**

Окремі атаки дронів на цивільних осіб у Херсонській області призвели до загибелі мирних жителів, тяжких тілесних ушкоджень — зокрема ампутацій, порізів та контузій — а також до психологічних травм і стійкого відчуття страху.

У вересні 2024 року жінка з села Понятівка та її 54-річний чоловік потрапили під атаку дрона, який скинув на них вибухівку під час дороги додому. Жінка сказала: "Мій чоловік помер у мене на руках, стікаючи кров'ю, тому що швидка не прибула вчасно. Я намагалася зупинити кровотечу за допомогою футболки, але цього було недостатньо".

По машинах швидкої допомоги, які користуються особливим захистом відповідно до міжнародного гуманітарного права, завдавалися удари дронами, щоб не допустити їх прибуття до постраждалих, які раніше також стали мішенню атак.

Частина цих постраждалих померла внаслідок несвоєчасного доставлення до медичного закладу. 45-річний чоловік із села Станіслав розповів, що в листопаді 2024 року, коли він їхав на мопеді, біля нього дрон скинув вибухівку, сильно пошкодивши ногу. Прибула швидка допомога, і поки він отримував першу допомогу, дрон скинув на швидку ще дві вибухівки.

Використання дронів для завдання ударів по цивільних особах, а також об'єктах цивільної інфраструктури, є порушенням основоположного принципу міжнародного гуманітарного права, згідно з яким удари можуть

бути спрямовані лише на військові цілі. Докази, зібрані Комісією, не залишають сумнівів у тому, що виконавці атак вчинили ці дії навмисно.

Тому Комісія приходить до висновку, що російські збройні сили вчинили злочин проти людяності у вигляді насильницького переміщення населення. Вона також дійшла висновку, що публікація відеозаписів про вбивства та поранення цивільних осіб є воєнним злочином у вигляді посягання на людську гідність.

Дякую за увагу, надаю слово моїй колезі.

**Врінда Ґровер, Комісарка**

Комісія також встановила, що російські збройні сили та їхні прибічники вчиняли акти насильства або погрожували ними із першочерговою метою поширення терору серед цивільного населення в атакованих районах Херсонщини, що є порушенням міжнародного гуманітарного права.

Публічне розповсюдження відеозаписів нападів та текстів з погрозами, що анонсують подальші напади в районі так званої "червоної зони", збільшило страх населення. Один із прикладів повідомлення в телеграм-каналі із погрозливим контентом, адресованим цивільному населенню Херсонщини, звучить так: "Поки листя не впаде, валіть з міста, смертники".

Масовий і систематичний характер нападів та терор населення змусили тисячі людей покинути свої домівки.

Окрім атак на мирних жителів, дрони неодноразово атакували цивільні об'єкти та інфраструктуру, всі види транспорту та аварійно-рятувальні служби. Пошкодження та руйнування будинків, відсутність або обмежений доступ до послуг, включно з екстреними та рятувальними службами, зробили постраждалі райони непридатними для проживання і не залишили багатьом мешканцям іншого вибору, окрім як шукати притулку у безпечніших місцях.

На думку Комісії, поведінку виконавців атак можна кваліфікувати як злочин проти людяності у вигляді насильницького переміщення населення.

Комісія також розглянула твердження російської влади про атаки дронів на цивільні об'єкти в Херсонській області з боку українських збройних сил.

Однак Комісія не змогла їх підтвердити за відсутністю інформації та доступу через відмову російської влади співпрацювати.